

NIEUWE WEGEN BEWANDELEN

Het 40-jarig bestaan van Cedefop in 2015 was een ode aan het verleden; 2016 wordt een overgangsjaar na veranderingen in het Europees beleid voor beroepsonderwijs en -opleiding

De Romeinse god Janus – naar wie de maand januari is vernoemd – had twee gezichten: met het ene gezicht keek hij naar het verleden, met het andere naar de toekomst. Na een succesvolle viering van het 40-jarig bestaan in 2015 wordt 2016 een overgangsjaar voor Cedefop, waarin het agentschap zich aanpast aan het nieuwe Europese beleidskader voor beroepsonderwijs en -opleiding (VET) en zich op andere veranderingen voorbereidt.

In juni 2015 organiseerde Cedefop in Thessaloniki, waar het de afgelopen 20 jaar gevestigd is, een conferentie en een tentoonstelling ter gelegenheid van het jubileum met als thema 'Old routes for new routes' (Nieuwe wegen – beproefde fundamenten). De uitstekende resultaten van de

Europese samenwerking op het gebied van VET werden op de conferentie in beeld gebracht om belanghebbenden te inspireren om zich in de toekomst verder in te blijven zetten voor de modernisering van VET. In november 2015 organiseerde het agentschap in samenwerking met Eurofound (dat eveneens zijn 40e verjaardag vierde) en het Europees Economisch en Sociaal Comité (EESC) een tweede evenement in Brussel. Dit evenement herinnerde aan de centrale rol van sociale partners en het EESC bij de oprichting van beide agentschappen. Er werd ook gewezen op het belang van sociale dialoog bij het creëren van werk- en leeromgevingen die een positieve bijdrage leveren aan het ontwikkelen van skills, de productiviteit verhogen en innovatie bevorderen.

FIGUUR 1. GEMEENSCHAPPELIJKE EUROPESE INSTRUMENTEN EN BEGINSELEN

In juni 2015 zijn de Europese Commissie, de lidstaten van de Europese Unie (EU) en de sociale partners in Riga een nieuw Europees beleidskader voor beroepsonderwijs en -opleiding ⁽¹⁾ overeengekomen voor de periode 2015-2020. De prioriteiten van het nieuwe kader zijn het bevorderen van leren op de werkplek, het verbeteren van de kwaliteit van VET, het verbeteren van de toegang tot VET en kwalificaties, het versterken van kerncompetenties en het bieden van meer en betere mogelijkheden voor de professionele ontwikkeling van leraren en trainers die actief zijn op het gebied van VET.

Er is voorgesteld om in 2016 onder andere de 'skills agenda' van de Europese Commissie en eventueel 'één enkele geïntegreerde dienst' voor informatie over kwalificaties en skills te ontwikkelen. Het is bovendien nog maar de vraag welke invloed de toestroom van vluchtelingen en asielzoekers in de EU op VET zal hebben. Meer dan 80% van de mensen die in de EU aankomen, is jonger dan 35 jaar. Het is voor hun integratie van essentieel belang dat ze eenvoudig toegang krijgen tot onderwijs en opleidingen en de arbeidsmarkt.

Door deze nieuwe ontwikkelingen is Cedefop genoodzaakt om zijn werkzaamheden aan te passen. Bovendien komt er in 2016 een einde aan de huidige middellangetermijnprioriteiten van Cedefop (kader). Er zullen nieuwe prioriteiten worden vastgesteld als onderdeel van een vierjarig programmeringsdocument voor de periode 2017-20. In het kader van de gemeenschappelijke aanpak voor regelgevende agentschappen zal de Europese Commissie in 2016 waarschijnlijk een herziening van de oprichtingsverordening van Cedefop voorstellen. Met deze herziening zal de uit 1975 daterende missie van Cedefop worden vernieuwd om zo de rol van het agentschap bij het verbinden van VET en de arbeidsmarkt beter tot uiting te brengen.

De voorbereidingen op de verandering zijn ook van invloed op de manier waarop Cedefop functioneert. In het jubileumjaar is de ontwikkeling van Cedefop beschreven, van een organisatie die beschreef, informeerde en VET-informatie verspreidde tot een organisatie die beleid en

ideeën op het gebied van VET analyseert en deelt en erover adviseert. Dankzij de nieuwe, in 2015 geïntroduceerde organisatiestructuur kan Cedefop zijn activiteiten op het gebied van onderzoek, analyse en beleidsadvies met elkaar combineren, waardoor het agentschap zijn rol als kennismakelaar kan versterken. In 2016 zal Cedefop meer landenspecifiek onderzoek doen om beleidsleren en -implementatie in de lidstaten te ondersteunen. Op sommige gebieden, zoals de Europese instrumenten en de Europese Alliantie voor leerlingplaatsen, verleent Cedefop al rechtstreekse ondersteuning aan de lidstaten.

KADER OVER CEDEFOP

Cedefop is het agentschap van de Europese Unie dat de ontwikkeling van beleid inzake beroepsonderwijs en -opleiding (VET) ondersteunt om excellentie en sociale integratie te bevorderen. Cedefop zet zich tevens in voor een betere Europese samenwerking op het gebied van VET. De prioriteiten van Cedefop voor de periode 2012-2016 zijn:

- ondersteuning van de modernisering van systemen voor beroepsonderwijs en -opleiding;
- loopbanen en transities, met inbegrip van vraagstukken op het gebied van bij- en nascholing, volwassenenonderwijs en leren op de werkplek;
- het analyseren van de behoefte aan skills en competenties.

Alle activiteiten van Cedefop ondersteunen de Europese beleidsagenda inzake beroepsonderwijs en -opleiding en bevatten taken die het agentschap op verzoek van de Raad van de Europese Unie, de Europese Commissie, de lidstaten en de sociale partners uitvoert. Zo brengt het agentschap in het kader hiervan verslag uit van de beleidsontwikkelingen op het gebied van VET in de lidstaten en levert het een bijdrage aan de ontwikkeling en invoering van Europese instrumenten die de mobiliteit ondersteunen, zoals Europass, het Europees kwalificatiekader en prognoses over vraag en aanbod van vaardigheden in Europa. De informatie van Cedefop, die door middel van onderzoek, beleidsanalyse en netwerken is verkregen, wordt verspreid via de website van het agentschap, publicaties, sociale media en evenementen.

Cedefop is op 10 februari 1975 opgericht en was oorspronkelijk in West-Berlijn gevestigd. In 1995 is het agentschap verhuisd naar Thessaloniki. De analyses van Cedefop van VET-systemen en het beleid op het gebied van VET worden zeer gewaardeerd. Cedefop wordt internationaal erkend als een toonaangevend expertisecentrum op het gebied van kwalificatiekaders en prognoses over vaardigheden. Om ervoor te zorgen dat Cedefop alleen aanvullende werkzaamheden verricht en geen dubbel werk doet, werkt het agentschap nauw samen met andere Europese, nationale en internationale organisaties.

⁽¹⁾ http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/doc/2015-riga-conclusions_en.pdf

Beleid voor de modernisering van beroepsonderwijs- en -opleidingsstelsels

Sinds 2004 brengt Cedefop verslag uit over de vooruitgang van de lidstaten bij de tenuitvoerlegging van de Europese beleidsprioriteiten op het gebied van VET, die de lidstaten in het kader van het proces van Kopenhagen met de Europese Commissie en de sociale partners zijn overeengekomen. In 2015 publiceerde Cedefop het **monitoringrapport** *Stronger VET for better lives (Beter beroepsonderwijs voor een beter leven)*, waarin een analyse werd gemaakt van de vooruitgang bij de implementatie van de prioriteiten van het communiqué van Brugge uit 2010.

Gebruikmakend van informatie van ReferNet – het Europees netwerk voor referentie en expertise op het gebied van VET van Cedefop – heeft het rapport een bijdrage geleverd aan het debat over de nieuwe beleidsprioriteiten op het gebied van VET die in 2015 in Riga zijn overeengekomen. Cedefop zal de nationale ontwikkelingen op het gebied van VET-beleid blijven bewaken en analyseren. Het agentschap zal tevens informatie publiceren over de ontwikkelingen op het gebied van VET en de arbeidsmarkt in de landen die in 2016 voorzitter van de EU zijn, te weten Nederland en Slowakije.

Zoals voorgesteld in *Jeugd in beweging* ⁽²⁾, kunnen lidstaten met behulp van het **mobiliteitsscorebord** vaststellen op welk gebied ze meer inspanningen moeten leveren om ervoor te zorgen dat de leerbaarheid een succes wordt. Op basis van een haalbaarheidsonderzoek uit 2015 zal Cedefop in 2016 het eerste mobiliteitsscorebord voor initieel beroepsonderwijs presenteren. Dit scorebord zal vier belangrijke thema's bevatten (informatie, beheer, erkenning en financiering). In de periode 2016-2017 zullen zes nieuwe thema's worden toegevoegd, waaronder motivatie, voorbereiding en kwaliteit.

VET maakt een grondige verandering door in Europa. In 2015 is Cedefop onderzoek gestart om de krachten achter deze veranderingen en de aard ervan te begrijpen. De eerste resultaten die zich toespitsen op hoe VET moet worden gedefinieerd en welke factoren (bijvoorbeeld demografie) erop

van invloed zijn zullen in 2016 worden besproken en verspreid. Voortbouwend op de eerste bevindingen van het onderzoek uit 2015 en de conferentie zal Cedefop in 2016 inzichten blijven geven over de manier waarop globalisatie kwalificaties verandert. Het agentschap zal tevens zijn ondersteuning blijven verlenen aan werkzaamheden op het gebied van internationale sectorale kwalificaties.

Cedefop werkt al meer dan tien jaar samen met de Europese Commissie, de lidstaten en de sociale partners aan **gemeenschappelijke Europese instrumenten en beginselen** (figuur 1). De Europese instrumenten zorgen ervoor dat mensen een beter inzicht in kwalificaties krijgen, en maken het hun eenvoudiger om zich tussen verschillende onderwijsvormen (zoals algemeen vormend en beroepsonderwijs) en landen te bewegen. Cedefop heeft een bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van deze Europese instrumenten en beginselen en ondersteunt op dit moment de nationale invoering ervan.

De enorme invloed van het **Europees kwalificatiekader** (EKK) en daarmee verbonden nationale kwalificatiekaders (NKK's) op het nationale onderwijs- en opleidingsbeleid wordt besproken in de Cedefop-publicatie (2015) *Analysis and overview of national qualifications framework developments in European countries (Een analyse en overzicht van ontwikkelingen op het gebied van nationale kwalificatiekaders in Europa)*. Landen zien NKK's steeds meer als een instrument waarmee ze niet alleen kwalificaties, maar ook onderwijs en opleiding in bredere zin kunnen hervormen. In 2016 zal Cedefop de ontwikkelingen met betrekking tot de NKK's blijven analyseren en online landenudates blijven verzorgen.

Volgens de aanbeveling van de Raad uit 2012 moeten landen in 2018 regelingen voor het **valideren van informeel en niet-formeel leren** hebben ingesteld. Cedefop zal in 2016 een grote conferentie organiseren waar besproken wordt wat er nog gedaan moet worden om deze deadline te halen en wordt ingegaan op het verband tussen validatie en de Europese en nationale kwalificatiekaders. Behalve de landenudates en een samenvattend rapport zal Cedefop in 2016 onderzoeken over verschillende aspecten van validatie publiceren om het debat te ondersteunen. De conferentie zal gericht zijn op de manier waarop

⁽²⁾ *Jeugd in beweging – de leermobiliteit van jongeren bevorderen*. Aanbeveling van de Raad, 2011.

validatie, begeleiding en ander VET-gerelateerd beleid de **integratie van migranten** en vluchtelingen op de Europese arbeidsmarkt kan bevorderen.

Het aantal gebruikers van **Europass** blijft toenemen. Sinds de lancering in 2005 hebben meer dan 126 miljoen mensen de website bezocht (<http://europass.cedefop.europa.eu>), waarvan 24 miljoen in 2015. Sinds 2005 zijn er 65 miljoen cv's aangemaakt, waarvan 18 miljoen in 2015. In 2016 gaat Cedefop zijn website opwaarderen om de dienstverlening van het agentschap te verbeteren. Als de Europese Commissie besluit om de beschikking uit 2004 over Europass en de aanbeveling uit 2008 over het EKK te herzien, zal Cedefop dit proces ondersteunen.

In 2015 hebben Cedefop en de Europese Commissie een handboek over kwaliteitsborging uitgegeven voor nationale aanbieders van beroeps-onderwijs en -opleidingen. In navolging van dit handboek werd in december het seminar 'Learning providers and the quality of learning delivery' (Aanbieders van scholing en de kwaliteit van onderwijs) georganiseerd. Het seminar ging in op de behoeften en prioriteiten van aanbieders van scholing met betrekking tot flexibiliteit en kwaliteit van onderwijs.

Het succes van de Europese instrumenten en beginselen hangt af van het consequent gebruik van **leerresultaten** (wat een leerling aan het einde van een leerproces, formeel of niet-formeel, kan doen), in plaats van inputs (duur en plaats van studie). In 2015 heeft Cedefop een beleidsforum georganiseerd over het werken met en toepassen van leerresultaten. Hiermee benadrukte het agentschap dat het nationale belanghebbenden steeds meer ondersteunt bij de implementatie van de Europese instrumenten in de lidstaten. In 2016 wordt een volgend forum over leerresultaten georganiseerd. Daarnaast publiceert Cedefop in 2016 onderzoek over het gebruik van leerresultaten in het onderwijs en opleidingen in 33 landen.

Focus op de burger: carrières en overgangen

De hoge jeugdwerkloosheid heeft geleid tot een hernieuwde interesse in stages en leerlingplaatsen. Cedefop ondersteunt de **Europese Alliantie voor leerlingplaatsen** op verschillende manieren. In

december 2015 zijn er op de conferentie 'Engaging small and medium-sized enterprises (SMEs) in apprenticeship' (het midden- en kleinbedrijf (mkb) warm maken voor stages) voorbeelden gegeven van kleine en middelgrote bedrijven die het voortouw hebben genomen bij het opzetten van stageprogramma's. De conferentie wees ook op het belang van het opzetten van bilaterale en multilaterale samenwerking om het mkb over te halen meer stageplekken aan te bieden. Daarnaast heeft Cedefop de laatste hand gelegd aan reviews van VET programma's die leren met werken combineren in Litouwen en Malta. Momenteel bekijkt het agentschap de systemen van Griekenland, Italië en Slovenië. In 2016 gaat Cedefop de opties voor werkend leren in de lidstaten in kaart brengen. Het agentschap zal tevens een onderzoek publiceren over governance en financiering van werkend leren en een tweede beleidsforum organiseren, gericht op leren op de werkplek en stages in de EU.

Cedefop publiceert in 2016 ook een studie over de economische en sociale kosten van **laaggeschoolde volwassenen**. Om meer inzicht in de bewustmaking, de aantrekkelijkheid en de effectiviteit van beroeps-onderwijs en -opleidingen te krijgen, worden in 2016 de resultaten van de nieuwe **VET-opiniepeiling** van Cedefop bekendgemaakt. In 2016 zal Cedefop op een door het agentschap georganiseerd beleidsforum meer achtergrondinformatie geven over effectieve beleidsmaatregelen ter ondersteuning van de permanente professionele ontwikkeling van **leraren en trainers in het beroeps-onderwijs** en de praktijk, waartoe ook leren op de werkplek en stages behoren.

Analyseren van skills en competenties

Cedefop's activiteiten op het gebied van skills ondersteunen de agenda voor nieuwe skills en banen van de Europa 2020-strategie. Het tegengaan van **skills mismatch** heeft in het beleid een hoge prioriteit gekregen. In 2015 heeft Cedefop de resultaten van zijn Europese skills- en banen-enquête gepubliceerd in *Skills, qualifications and jobs in the EU: the making of a perfect match?* (*skills, kwalificaties en banen in de EU: een perfecte match?*) In deze publicatie wordt gewezen op de behoefte om de mogelijkheden voor leren op de werkplek uit te breiden, om bij- en nascholing op de veranderende taakomschrijvingen af te

stemmen, en wordt de doorslaggevende rol van de kwaliteit van werk bij het ontwikkelen van skills benadrukt. De beleidsimplicaties van deze resultaten zijn in december 2015 besproken tijdens een conferentie op hoog niveau. Het debat zal in 2016 worden voortgezet.

In december 2015 heeft Cedefop in samenwerking met de Europese Commissie het herziene **EU Skills panorama** (EUSP) gelanceerd. Dit is een dynamisch, interactief online platform dat toegang biedt tot informatie en trends op het gebied van skills en banen in Europa. Er zal in 2016 verder aan de website worden gewerkt, zodat deze zowel door beroeps- en studiekeuze adviseurs als door beleidsmakers kan worden gebruikt. De Europese Commissie onderzoekt met ondersteuning van Cedefop de mogelijkheid van 'één enkele geïntegreerde dienst' om het EUSP te verbinden met andere informatiebronnen zoals EURES (dat werk zoeken in Europa ondersteunt) en Europass.

In de jaren dat Cedefop met andere internationale organisaties samenwerkt, heeft het agentschap een reputatie opgebouwd als expertisecentrum op het gebied van de interactie tussen skills, beroepsonderwijs en -opleiding en de arbeidsmarkt. In 2015 heeft Cedefop zijn pan-Europese **prognoses over vraag en aanbod van vaardigheden** bijgesteld en heeft het agentschap voor iedere afzonderlijke lidstaat een prognose gemaakt. Hieruit is gebleken dat achter Europese gemiddelden grote verschillen tussen landen schuilgaan. In 2016 zal Cedefop een nieuwe prognose voor 2030 produceren en in samenwerking met de Europese Commissie en de OESO beleidsscenario's op het gebied van skills ontwikkelen.

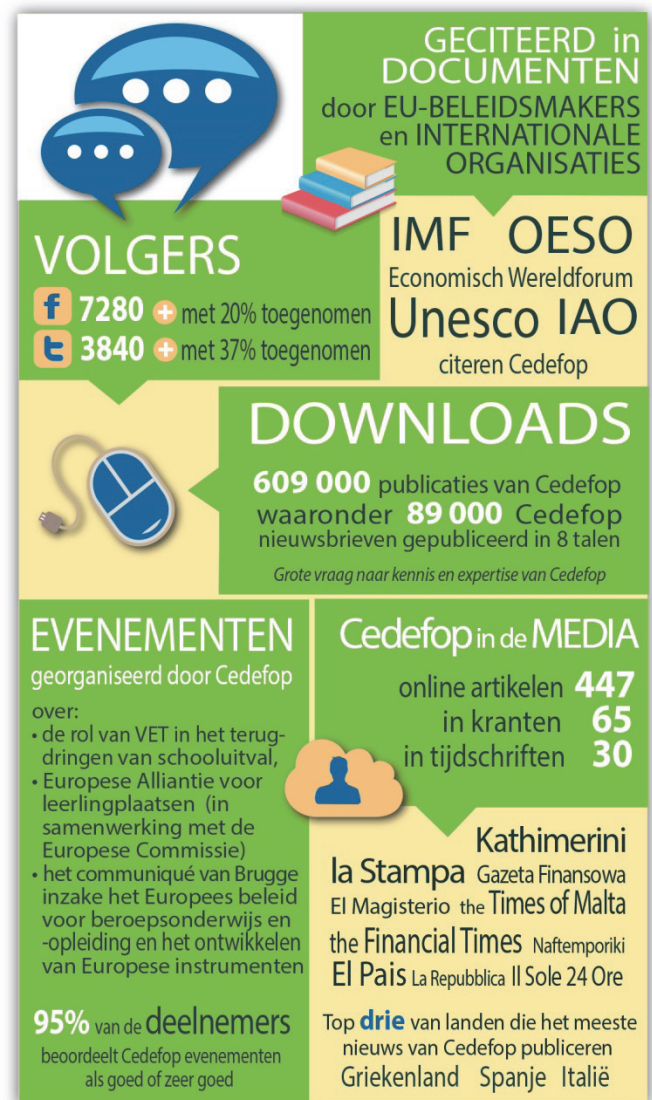
In 2016 zal Cedefop steun verlenen aan het uitbreiden van de capaciteit van lidstaten om **op skills te anticiperen en ervoor te zorgen dat het aanbod afgestemd is op de behoefte aan skills**. Uit gegevens blijkt dat een skills mismatch kan blijven bestaan in landen die geen informatie over nieuwe behoeften aan skills hebben, of in landen waar de banden tussen het beroeps- en lokale/regionale economische ontwikkeling zwak zijn. Daarom publiceert Cedefop in 2016 een rapport over de skills governance systemen in de EU-landen. Daarnaast publiceert Cedefop een online skillsindex waarin een overzicht wordt gegeven van de prestaties van

de landen op het gebied van het ontwikkelen en gebruiken van skills. Tijdens een beleidsforum zal van gedachten worden gewisseld over de manier waarop het aanbieden van VET op de behoeften van de arbeidsmarkt kan worden afgestemd. Om vast te stellen welke banen en skills essentieel voor de economie van de EU zijn, en als reactie op zorgen over **tekorten aan skills** publiceert Cedefop in 2016 onderzoek dat signaleert welke tekorten een risico voor de economie vormen.

Een effectief Europees agentschap

Informatie en communicatie vormen een integraal onderdeel van de activiteiten van Cedefop en zijn sterk afgestemd op de Europese beleidsagenda

FIGUUR 2.. GEBRUIKMAKEN VAN DE EXPERTISE VAN CEDEFOP IN 2016

inzake VET. Het tijdschrift van Cedefop, *Skillset and match (Skills en match)*, dat drie keer per jaar verschijnt, blijft een platform waar het grote publiek meer te weten kan komen over de activiteiten van het agentschap en Europese ontwikkelingen op het gebied van beroeps- onderwijs.

Cedefop houdt zijn middelen nauwlettend in de gaten en hanteert het beginsel van activiteiten- gestuurd begroten. Uit de prestatie-indicatoren blijkt dat belanghebbenden het werk van het agentschap waarderen en dat de vraag naar de expertise van Cedefop toeneemt (figuur 2). In 2015 bedroeg de uitvoering van de begroting van Cedefop wederom meer dan 99%. Uit audits blijkt dat de procedures van Cedefop conform de regels zijn en dat de interne controlemechanismen van het agentschap goed werken.

Ondanks het feit dat er sinds 2009 budgettaire beperkingen gelden, zijn er vanwege een stijgende vraag steeds meer taken bijgekomen. Het gaat met name om beleidsanalyses, ondersteuning voor Europese instrumenten en de analyses van nationale en Europese prognoses van skills. Cedefop is tevens gevraagd nieuwe taken op zich te nemen, zoals het EU-skills panorama, de Europese inventaris inzake de validatie en het VET-mobiliteitsscorebord, en de lidstaten te ondersteunen bij implementatie.

Na meer dan 40 jaar blijft Cedefop beleidsmakers, waaronder sociale partners, op Europees en steeds vaker ook op nationaal niveau ondersteunen om systemen voor beroeps- onderwijs en -opleiding aan nieuwe vereisten aan te passen, en blijft het burgers helpen voor wie beroeps- onderwijs de eerste stap op weg naar werk is.

Nieuwsbrief –9108 NL

Catalogusnummer: TI-BB-16-001-NL-N

ISBN 978-92-896-2001-7, doi: 10.2801/930468

Copyright © Europees Centrum voor de ontwikkeling van de beroepsopleiding (Cedefop) , 2016

Overneming met bronvermelding toegestaan

De nieuwsbrieven worden gepubliceerd in het Engels, Frans, German, Grieks, Italiaans, Pools, Portugees en Spaans, en het EU-voorzitterschap land.

Ze regelmatig te ontvangen registreren op:

<https://www.cedefop.europa.eu/en/user/register>

Andere nieuwsbrieven en Cedefop publicaties zijn beschikbaar via:

<http://www.cedefop.europa.eu/EN/publications.aspx>

P.O. Box 22427, 55102 Thessaloniki, Griekenland

Europe 123, 57001 Thessaloniki, Griekenland

Tel. +30 2310490111, Fax +30 2310490020

E-mail: info@cedefop.europa.eu

---

visit our portal www.cedefop.europa.eu
